

Selje.
Foto: Tiril Myhre Pedersen, CC BY 4.0

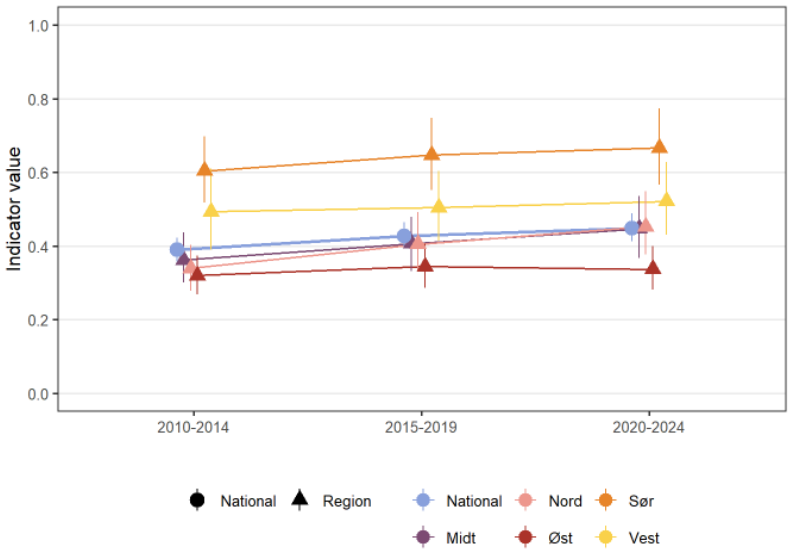
Rogn, osp og selje

Økosystem: Skog
Egenskap: B1 Biologisk mangfold

År: 2024
0,45
[0,41-0,49]

Om indikatoren

Rogn (*Sorbus aucuparia*), osp (*Populus tremula*) og selje (*Salix caprea*) er viktige treslag i boreal skog. De gir livsmiljøer og næring til mange arter av sopp, lav, moser og dyr. Rogn, osp og selje trives best i skog med naturlige forstyrrelser som flom, brann og storm, som skaper åpninger i skogen og reduserer konkurransen fra gran. Volumet av rogn, osp og selje per hektar anses å være positivt knyttet til økosystemtilstanden. Indikatorverdien indikerer klart avvik fra referansetilstanden, som skyldes at samlet volum med rogn, osp og selje er betydelig lavere enn det som forventes i upåvirkede skogøkosystemer.

Figur 1: Indikatorverdier for Norge og for landsdeler.

Påvirkningsfaktorer

Skogbruk kan påvirke disse artene både negativt og positivt. Tett planting, ungskogspleie og brannforebygging kan redusere forekomsten av ROS, mens hogstflater kan gi bedre forhold for etablering. Høye bestander av husdyr eller hjortedyr kan hemme rekrutteringen gjennom beiting.

Hvordan måles indikatoren

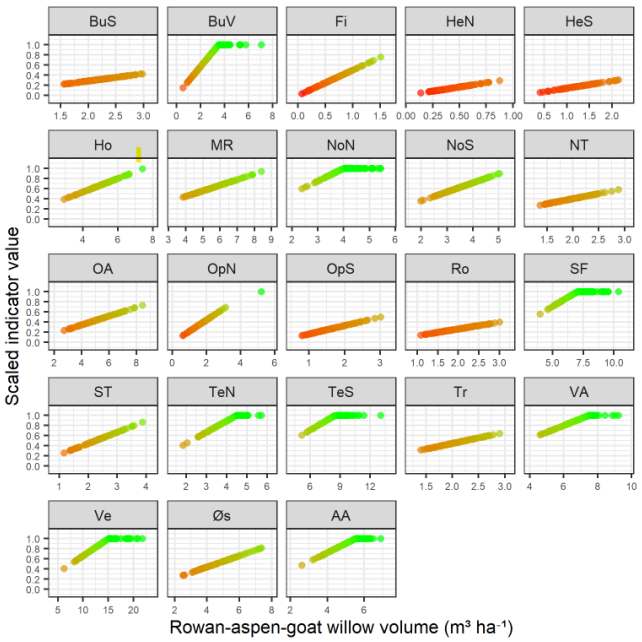
Samlet volum av rogn, osp og selje overvåkes i Landsskogtakseringen. For hver prøveflate registreres det samlede volumet av de tre artene. Resultatene beregnes for perioder på fem år av gangen, fra 2010 og framover. Indikatorverdier er beregnet for fylker og delfylker og deretter aggregert til regioner og hele landet. Før resultatene aggregeres til regioner og for hele landet, skaleres verdiene opp mot fylkesvise skaleringsverdier.

Sist oppdatert: 01.10.2026

Hvordan beregnes indikatoren

Referansetilstand og skalering

Den nedre skaleringsverdien, X_0, er satt til 0 m^3/ha rogn, osp og selje, mens den øvre skaleringsverdien, X_{100}, er fastsatt separat for hvert fylke eller delfylke. X_0 representerer en tilstand uten rogn, osp og selje. X_{100} representerer den best mulige tilstanden for rogn, osp og selje med antatt volum i et skoglandskap i naturtilstand. Mellom X_0 og X_{100} er indikatorverdiene skalert lineært til en skala fra 0 til 1. Skaleringsverdiene er fastsatt med bruk av ekspertvurderinger støttet av data fra prøveflater i lite påvirket skog.

Figur 2: Skaleringsfunksjoner er fastsatt for ulike fylker/delfylker, se Halbritter et al. 2026 for mer informasjon. Enheten for variabelverdien på x-aksen er volum rogn, osp og selje per hektar.

Les mer om hvordan indikatoren beregnes her

Hvordan skal endringer i indikatorverdien tolkes

En indikatorverdi på 1 betyr at andelen av rogn, osp og selje er like stor som eller større enn det som forventes i referansetilstanden. Lavere verdier reflekterer lavere andel av rogn, osp og selje.

Usikkerhet

Det er usikkerhet knyttet til beregningene av indikatoren for rogn, osp og selje. Det er usikkerhet knyttet til skaleringsverdier, men denne er ikke kvantifisert. Regionale og nasjonale verdier bygger på fylkesvise beregninger og påvirkes derfor av usikkerheten i disse. Usikkerhet på fylkesnivå er knyttet til modellusikkerhet og evt. misforhold mellom fylkesgrenser og økologisk variasjon. Den rapporterte usikkerheten er estimeringsusikkerhet og er beregnet ved å gjenta analysene med ulike utvalg av data.

Kilde

Halbritter, A. H., Jansson Asplund, U., Framstad, E., Snoksrud, O., and Storaunet, K. O. 2026. Rowan, aspen, and goat willow (ID(s): NO_ROSE_001) v. 1.0.0.
ecRxiv: https://github.com/NINAnor/ecRxiv/tree/main/indicators/NO_ROSE_001

Anbefalt sitering

Bjørkvoll, E. & Kolstad, A. (red). 2026. Faktaark for rogn, osp og selje. Økologisk tilstand i skog for 2024. Norsk institutt for naturforskning.

Sist oppdatert: 01.10.2026